

FÓRIZS SÁNDOR

Berlin 2014-es bűnügyi statisztikája

Németországban tartományonként és szövetségi szinten évente adnak ki bűnügyi statisztikát. Ezek az anyagok nem csupán pusztán számokat, kiegészítésként szóbeli értékeléseket, magyarázatokat is tartalmaznak. Az elérhető elmúlt tíz év anyagai már alkalmasak meghatározott trendek megállapítására, trendelemzések végzésére. A lezajló bűnügyifolyamat-változások bizonyos mértékig, áttételesen tükrözik a társadalomban ható átalakulásokat, de még a világpolitika fordulását is a külföldiek vonatkozásában. Összefüggésben vannak a technológia fejlődésével, amennyiben a bűnelkövetés is felhasználja a lehetséges új eszközöket az elektronikus kulcsmásolástól az internetes csalásokig, bankkártya- és okmányhamisításig. Ez természetesen hosszabb távon kihat a bűnüldözés szervezeti és módszertani fejlődésére. Berlin esetében sok speciális, a városra jellemző sajátosság is előfordul a mindennapi rendőri munka hátterében. Izgalmas feladat megvizsgálni, miként alakul a bűnözési statisztika Európa egyik meghatározó fővárosában, a világ negyedik ipari hatalma központjában, ahol irigylésre méltó az életszínvonal, és a szociális háló nyújtotta biztonság. Rövid országos kitekintést is szeretnék nyújtani a tisztelt olvasónak. Egy feldolgozott anyag bemutatja az ország tíz bűnügyileg legveszélyesebb települését, és néhány szövetségi adat segít elhelyezni Berlint a teljes rendszerben. A bűnelkövetés nemzetközi jellegének növekedését mutatja a külföldiek által elkövetett cselekmények emelkedése, ehhez kedvező háttérrel nyújt a szabad utazás és a bűnüldözés nemzetközi összefogásának relatív elmaradása a másik fél aktivitásától.

A város sajátos rendészeti helyzete

Berlinben, véleményem szerint, több érdekes tényező is befolyásolja a rendőri munkát földrajzi és társadalmi szempontból egyaránt. A lakosság összetétele a berlin–brandenburgi statisztikai hivatal 2014. június 30-i adatai alapján:

- összlakosság 3 530 999 fő;
- férfi 1 733 587 (49,1 százalék);
- nő 1 797 412 (50,9 százalék);

- német (német állampolgár) 2 981 066 (84,4 százalék);
- nem német (nem német állampolgár) 549 933 (15,6 százalék);
- németek migrációs háttérrel és nem németek együttesen 984 142 (27,9 százalék).

A statisztikát befolyásolja, hogy Berlin lakossága folyamatosan növekszik, az utolsó évben nagyjából ötvenezerral. Ez a folyamat a statisztika százezer lakosra számolt adatait módosítja, torzítja hosszabb időszak alatt. Korábban jellemző volt a városból történő kiköltözés. Berlint teljesen körbeveszi Brandenburg tartomány, mint Budapestet Pest megye. A korábbi elköltözés egyben a tartomány elhagyását is jelentette, most a trend megfordult. Az ilyen jellegű földrajzi elhelyezkedésnek sok hátránya van. A két tartomány, Berlin–Brandenburg rendőrségeinek fokozottabb együttműködésére van szükség a miatt a tendencia miatt, amely szerint a bűncselekmények egy részét a másik tartomány területén követik el, megnehezítve a nyomozást.

A szövetségi köztársaság fővárosáról, egy jelentős történelmi és kulturális centrumról beszélünk. A politikai igazgatás részeként itt helyezkednek el az ország meghatározó intézményei. Emiatt folyamatosak a különböző, változatos események: külföldi vezető politikusok látogatásai; nemzetközi konferenciák, rendezvények; demonstrációk; kulturális programok. A biztosítási feladatok ellátása esetenként több ezer rendőr mozgósítását igényli. A hat városi rendőr-kapitányság (két-három közigazgatási kerületenként van egy kapitányság) közül különösen a település központjában elhelyezkedő középső (Mitte) leterheltsége meghatározó, ahol a történelmi-kulturális-igazgatási objektumok zöme található. Ezen lényegesen az sem változtat, hogy a fővárosi rendőrséggel párhuzamosan létezik egy parlamenti rendőrség, amelynek illetékessége a kormányzati épületek területére korlátozódik. Nyilvánvalóan nem véletlenül, a szövetségi rendőrség, Németország legnagyobb rendőrségének irányítási központja, elnöksége, közvetlenül a város mellett, Potsdamban található. A Szövetségi Bűnügyi Hivatal, a szintén önálló és nem a városhoz tartozó rendőrség, részt vesz biztosítási feladatok ellátásában. Így a fővárosban négy különböző rendőri szervezet működik. Ezek mellett Berlin rendőrségi állományában két készenléti rendőr zászlóalj tevékenykedik.

A turizmus jelentősen hozzájárul a város gazdasági bevételeihez. A statisztikai hivatal adatai szerint az elmúlt években jelentősen fejlődött. A bel- és külföldi látogatók száma folyamatosan emelkedik. 2014-ben a megelőző évhez képest 4,8 százalékos volt a változás, 11,8 millióra, ez az eltöltött éjszakákat 28,7 millióra növelte (+6,5 százalék). Ez azt jelenti, hogy a bejelen-

tett lakók mellett még naponta 78 600 ember tartózkodott a városban. Ehhez kapcsolódik 128 100 ingázó, akik Berlinbe járnak, a napi emelkedés a 2012-es évhez képest 3400. Tipikusak, és növekvő irányú a külföldiek sérelmére elkövetett bűncselekmények száma, különösen a trükkös lopásoké. Megjelentek a román és bolgár zsebtolvajbandák, koldusok.

Berlin területe 892 négyzetkilométer. Ennek körülbelül harmada erdő és üdülőterület. Sok a hétvégi ház, villák, csónakházak, kikötők. Tendencia az ezek sérelmére elkövetett betörések emelkedése. Számtalan folyó, csatorna és tó díszíti a tartomány területét, színvonalas sportolási és kikapcsolódási lehetőséget kínálva a víz szerelmeseinek. Ennek következtében a rendőrség külön speciális szolgálati ágat tart fenn, a vízrendőrséget, annak minden jelentős költség- és emberigényével.

A városhatár egyben tartományi határ is, a hossza 234 kilométer. A város legnagyobb kiterjedése kelet–nyugati irányban 45, észak–déli irányban 38 kilométer. Közel van a lengyel államhatár, sok a keletről érkező látogató.

A közlekedési helyzet is rendkívül sajátos. A városi körgyűrűbe futnak be az ország meghatározó autópályái. A Párizs–Berlin–Varsó–Moszkva régi hadászati irány két évszázadon keresztül meghatározott minden katonai mozgást. Ma a közlekedés területén uralkodó ez a kapocs. A Benelux államok, Hamburg mint Európa negyedik legnagyobb kikötője keletre irányuló kamion- és vasúti forgalma halad Lengyelország, a balti államok, Belorusszia, Oroszország és részben Ukrajna felé. Kamionparkolók, raktárak tömege igényli a folyamatos rendőri ellenőrzést. A háromsávós autópályákon elképesztő a teherforgalom nagysága, és erre viszik a lopott gépkocsikat keletre.

A fővárosban természetesen jelentős repülőterek találhatók schengeni belső és külső légi forgalommal, és impozáns, megtekintésre érdemes Európa legnagyobb személyforgalmi vasútállomása a városközpontban.

Németország tíz legmagasabb bűnözési rátájú városa 2014-ben¹

A rendőrségi statisztika a következő sorrendet tükrözi a százezer lakosra jutó ismertté vált bűncselekmény vonatkozásában:

1. Frankfurt am Main a legnagyobb bűnözési rátájú nagyváros volt 2014-ben Németországban az előző évhez hasonlóan másodsorra is: 16 292 ismert-

¹ Das sind Deutschlands gefährlichste Städte. Wirtschafts Woche, 2014. 06. 04. <http://www.wiwo.de/politik/deutschland/kriminalstatistik-das-sind-deutschlands-gefaehrlichste-staedte/8208158.html>

- té vált bűncselekmény jut százezer lakosra. Ebben a vonatkozásban figyelembe kell venni, hogy itt található az ország legnagyobb repülőtere, és a városban nagyon jelentős „piroslámpás” negyed működik.
2. A második legveszélyesebb város Köln, 15 009 esettel. Észak-Rajna–Vesztfáliának még két városa, köztük a főváros is a tízes statisztikában szerepel, és ezzel a harmincnégyezer négyzetkilométeres, 18 milliós lakosú tartomány a szövetségi köztársaság legrosszabb helyzetű tartománya lett. A szakértők a nagyszámú agglomerációs, ipari körzet negatív hatására vezetik vissza a kedvezőtlen mutatókat.
 3. Berlin 14 908 esettel az ország harmadik legrosszabb besorolású városa volt (2014. június 4-i adat), a teljes 2014-es évben ez a szám tovább emelkedett 15 873 cselekményre.
 4. Düsseldorf, Észak-Rajna–Vesztfália fővárosa 14 757 eset. A városi rendőrfőkapitány panasza szerint az ismertté vált cselekmények meghatározó részét ingázók, a repülőtéren és a pályaudvarokon átutazók, turisták és a népszerű vásárok látogatói követik el.
 5. Hannover 14 756 eset. Egy hellyel rontott az előző évhez képest.
 6. Dortmund, szintén észak-rajna–vesztfáliai település, 14 078 eset, az előző évben még 13 917. -
 7. Lübeck, 11 585.
 8. Drezda, 11 365.
 9. Halle an der Saale, 11 332.
 10. Bonn 11 182. ~

Az anyag összeállítói megjegyzik, a demográfiai változások olyan értelemben is észlelhetők a bűnügyi statisztikában, hogy az elkövetők 7,4 százaléka 60 év feletti, és több mint százötvenezer bűnelkövetés írható a számlájukra.

Kitekintés a 2014-es országos helyzetre²

Természetesen a szövetségi belügyminisztérium is adott ki bűnügyi statisztikát az országos helyzetről. Ez szerkezetében és tartalmában eltér a tartományok kimutatásaitól, magában foglalja a politikailag motivált cselekményeket, amelyeket itt nem kívánok feldolgozni. Néhány országos adatot érdemes megismerni a tendenciák felmérése és Berlin viszonylagos helyzetének meg-

² Polizeiliche Kriminalstatistik 2014. bmi.bund.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/DE/2015/05/pks-und-pmk-2014.html

értése céljából. 2014-ben 6 082 064 bűncselekményt regisztráltak a szövetségi köztársaságban, az előző évben 5 961 661-et. A felderítési arány enyhén emelkedett 54,9 százalékra. A gyanúsítottak száma 2 149 504 volt (+2,6 százalék). A korábbiakhoz hasonlóan az elkövetők több mint negyede, 26,3 százaléka, többszörös elkövető, legalább két cselekménnyel gyanúsítva. A bűnelkövető nem német állampolgárok száma is növekedett, 617 392 fő (+14,7 százalék).

Emelkedés következett be a következő bűncselekmények esetében:

- Lopás: +2,4 százalék, 2 440 060 eset.
- Lakásbetörés: +1,8 százalék, 152 123 eset.
- Utcái bűncselekmény (ez a bűncselekménycsoport német besorolás szerint a közterületeken és a közforgalmi járműveken elkövetett eseteket foglalja magában): +2,5 százalék, 1 342 905 eset.
- Kábítószerrel összefüggő: +9,2 százalék, 276 734 eset.
- Csalás: +3,3 százalék, 968 866 eset.
- Idegenrendészeti bűncselekmény: +41,5 százalék, 156 396 eset.

Örvendetes csökkenés volt több más vonatkozásban:

- Erőszakos cselekmények: -2,1 százalék, 180 955 eset.
- Szexuális visszaélés gyermekekkel: -2,4 százalék, 12 134 eset.
- Rongálás: -3,3 százalék 601 112 eset.
- Gépjárműlopás: -2,8 százalék, 36 388 eset.
- A fegyvertörvénybe ütköző cselekmény: -2,1 százalék, 30 785 eset.

Az évben 66 386 bűncselekményt követtek el a rendőrség, a tűzoltóság és a mentőszolgálat személyzete ellen. A rendőrökkel szemben 62 770 cselekmény következett be (+7,0 százalék). Aggasztó, hogy a megsérült rendőrök száma 17 472-re nőtt. Különösen a súlyos, veszélyes sérülések aránya emelkedett 14,4 százalékkal.

Berlin város (és tartomány) 2014-es bűnügyi statisztikája³

A 180 oldalas statisztikai anyagot a rendőr elnökség (rendőr-főkapitányság) adta ki, a belügyminiszter (belügyi és sportszenátor) és a rendőrfőkapitány együtt mutatta be a sajtó képviselőinek. A városra vonatkozó bűnügyi statisztika

³ https://www.berlin.de/polizei/_assets/verschiedenes/pks/pks_2014.pdf

tikát a tartományi bűnügyi hivatal készíti el. Az adatbázis szöveges és táblázatos elemekből áll. A tanulmány hat fő fejezetre, tartalomjegyzékre és a táblázatokból álló mellékletre tagolódik. A fejezetek magukban külön-külön is önállóak, kiadhatók lennének: 1. Fogalmi magyarázatok. 2. A bűnügyi helyzet általános áttekintése. 3. Az egyes fontosabb bűncselekményfajták bemutatása. 4. A gyanúsítottak, elkövetők összetételének elemzése. 5. Áldozatok és az okozott károk feldolgozása. 6. Különleges témák, mint internetes bűnözés, családi erőszak, fiatalok csoportos erőszakos bűnelkövetése, bűnözés a közösségi járműveken, bűncselekmények iskolákban, elkövetési eszközök (lőfegyver, kés), nyomozati tevékenység.

A Szövetségi Bűnügyi Hivatal is ad ki statisztikát a tartományok és a saját adatai alapján.

2009 óta egységes bűnügyi statisztikát készítenek a tartományi rendőrségek és a szövetség bűnügyi hivatalainál. A Berlin által kiadott 2014-es adatok egy helyen térnek el a szövetségi statisztika Berlinre vonatkozó adataitól: a kábítószerrel elkövetett bűncselekmények amfetamint tárgyaló mutatóinál.

A politikailag motivált bűncselekmények közül az államellenes tevékenységet a statisztika nem tartalmazza, de az itt szereplő bűncselekmények esetében előfordulhatnak politikai motivációjú esetek.

A teljes anyag bemutatására természetesen már csak terjedelmi okok miatt sincs lehetőségünk, a további válogatás pedig a rengeteg témából esetleges. Így az általános áttekintés után néhány speciális területtel kívánok foglalkozni. Berlin általános rendőrségi körülményeinek leírása természetesen nem szerepel a statisztikában.

Az elkövetett bűncselekmények száma az előző évhez képest 7,9 százalékkal, 543 156 ismertté vált esetre nőtt. A változást elsősorban a lopások és a szolgáltatások jogosulatlan igénybevételének emelkedése okozta. A német büntető törvénykönyv 265/A szakasza „*szolgáltatások jogosulatlan igénybevétele*” címszóval tárgyalja a közforgalmi járműveken viteldíj nélkül történő utazást, rendezvények fizetés nélküli megtekintését, szolgáltató automata (cigaretta, ital, szendvicsek stb.) ellenszolgáltatás nélküli igénybevételét. Az utaztatási vállalkozók szigorított ellenőrzései az évben 34 850 jegy nélküli utazást (+27 812 esetet) rögzítettek. Ha az összes bűncselekmény közül kivesszük az utazás kérdéskört, akkor 12 179 (+2,5 százalék) a növekedés.

Jelentős az emelkedés a lopások területén. A számuk összesen 16 620 esettel nőtt, a zseblopás +11 327 eset, kerékpárlopás +4245 eset.

Érezhető csökkenés következett be az erőszakos bűncselekmények esetében:

– rablás: –8,4 százalék, 5697 eset, 525 cselekménnyel kevesebb;

- testi sértés: –2,5 százalék, 40 736 eset, 1059 cselekménnyel kevesebb;
- a veszélyes és súlyos testi sértések vonatkozásában: –3,8 százalék, 9946 eset.

Ezzel az erőszakos cselekmények száma az elmúlt tíz év legalacsonyabb szintjére került. 2005-höz képest a rablások száma 2181 esettel, 27,7 százalékkal csökkent. A testi sértés 1881 esettel, 4,4, a veszélyes és súlyos testi sértés 1818 esettel, 15,5 százalékkal lett kevesebb. Már korábban is látható volt a csökkenő trend. A legtöbb bekövetkezett bűncselekményt (594 393 eset) 1996-ban rögzítették.

A bűncselekmények gyakorisága 14 908-ról 15 873 esetre nőtt, ami azt jelenti, hogy százezer lakosra számítva 965 esettel volt több, mint 2013-ban. A felderítési kvóta 1,2 százalékkal, 44,9 százalékra emelkedett. Összesen 144 116 gyanúsított került kézre, 10 265-tel több, mint az előző évben.

A nem német állampolgárok száma 34,8-ről 35,2 százalékra változott. A Berlinben lakó gyanúsítottak aránya enyhén emelkedett, 79,7-ről 80,0 százalékra. A 21 év alatti gyanúsítottak ismételt bűnelkövetése az összes elkövetők körén belül 17,8-ről 17,2 százalékra mérséklődött. Enyhe csökkenés tapasztalható a fiatalok csoportos erőszakos elkövetése terén, mindenekelőtt a rablások esetében: 2822 bekövetkezett cselekmény, –34 eset, –1,2 százalék.

A regisztrált áldozatok számában 2,2 százalékos visszaesést tapasztaltak, a lakossági veszélyeztetettségi szám ezzel 2252-ről 2176-ra mérséklődött (a százezer lakosból bűncselekmény áldozatává váltak száma).

Ebben az évben a bűncselekmények útján okozott kár 39 millió euróval, 598,7 millió euróra növekedett. Az átlagos károkozás egy cselekményre vetítve 1936-ról 1820 euróra módosult.

Az *államhatalomnak való ellenszegülés* bűncselekménycsoport kérdéskörét tárgyalja a statisztika 73. oldala. Összesen 2433 eset vált ismertté, a növekedés plusz 209 cselekmény (+9,4 százalék). Közülük 2014-ben 2301 esetet derítettek fel 94,6 százalékos felderítési aránnyal. Bár az előző évhez képest emelkedés jelentkezik, ez is az elmúlt tíz év második legalacsonyabb értéke. A bűncselekménycsoport legjelentősebb bűncselekménye az *„ellenszegülés a rendőrnek”* elnevezést viseli. Ebben 2093 alkalmat regisztráltak, 112 esettel 5,7 százalékos a növekedés, szintén a második legalacsonyabb érték, a nyilvántartási kódszámnak 2010-ben a bűnügyi statisztikába vétele óta.

A 2014-es rendőrségi statisztikában 6540 rendőrnő és rendőr szerepel, akik szolgálati feladataik teljesítése közben bűncselekmény áldozatává váltak. Ez az előző évhez képest 622 esettel (+10,5 százalék) több. Az *„ellenszegülés a rendőrnek”* kategóriánál 4363 áldozatot regisztráltak (az előző év-

ben 4162 eset, +201 személy, +4,8 százalék). Közülük 4340 volt a rendőrség tagja. Többnyire enyhe testi sérülés következett be, 1340 fő (+210 személy, +18,6 százalék) az előző évhez képest. A veszélyes, súlyos sérülések 355 áldozatot követeltek (+10 fő, +2,9 százalék). Összesen 2067 gyanúsítottat derítettek fel, közöttük 692 nem németet (33,5 százalék), 389 elkövető (18,8 százalék) volt 21 évesnél fiatalabb. A felderített cselekmények 44,3 százalékát követték el alkoholos befolyásoltság alatt.

Ehhez a bűncselekménycsoporthoz tartozik a „*hivatali tevékenység során elkövetett testi sértés*” (bántalmazás hivatalos eljárásban) tényállás is. Összesen 462 eset vált ismertté, 38-cal kevesebb a korábbinál (-7,6 százalék). A tízéves időszak legalacsonyabb száma. Ezt a cselekményt mindenesetre nem csak rendőrök követhetik el. A német btk. 340. szakasza az érintettet három hónaptól öt évig terjedő büntetéssel, illetve pénzbírsággal szankcionálja.

Gépjárműlopás bűncselekményből az évben 6664 eset vált ismertté, ötten több, mint az előző évben. A növekedés 0,1 százalék. A statisztika tartalmazza a járművek jogosulatlan igénybevételét is. Tízéves időszakot vizsgálva a legrosszabb évek 2009, 2010, 2011 voltak, utána enyhe csökkenés következett be. Az esetek 21 százaléka kísérleti stádiumban maradt.

A bűncselekményfajtnál túlnyomórészt kelet-európai szervezett bandák tevékenykednek. A 766 elfogott gyanúsított közül 476 nem volt német állampolgár (62,1 százalék). Az üzletszerűen profi módon tevékenykedők számára Berlin ideális lehetőségeket kínál a nagy értékű gépjárművek magas számával. A város földrajzi elhelyezkedése is kedvez az elkövetőknek Kelet-Európa közelségével és az autópályán való gyors eltűnés lehetőségével. Az előnyben részesített márkák a VW, az Audi, a BMW, a Mercedes. Alacsony forgalomba helyezési száma miatt a legnagyobb arányban a Range Rover-t lopták.

Az okozott összes kár a befejezett esetek tekintetében 87 770 589 euró (az előző évben 83 299 335). Az átlagos kár egy járműre vetítve a befejezett esetekben 16 671 euró (az előző évben 15 854) volt. Az elkövetők a gépjárművek mechanikus biztonsági elemeit hagyományos módon küzdik le, esetleg az ablakok betörésével jutnak a járműbe. Az elektronikus indításgátlók kikapcsolásához a feketepiacon vásárolható típusspecifikus lopássegítő eszközöket alkalmaznak. A statisztika összeállítói a járműtulajdonosoknak javasolják kiegészítő lopásgátló megoldások, berendezések beépítését. Ezek lehetnek mechanikus megoldások, kerékszárak, riasztórendszerek, GPS helymeghatározó megoldások. Javasolt egyéni kapcsolók beépítése az indító- és üzemanyag-ellátó rendszerekbe, ha ezek a változtatások nem ütköznek a garanciális előírásokkal.

A *kézitáska elrablását* a 32. oldalon ismertetik; 437 esetet jelentettek be, ez a tíz év legalacsonyabb adata. Tipikus az idősebb áldozat, akinek az esetében ellenállás nem várható. A felfedési kockázat is alacsonyabb. Meghatározó módszer a táská hátulról történő elrántása, kézből kiszakítása. A gyors végrehajtás miatt jellemző a hiányos személyleírás. Mindezek következtében a felderítési arány 17,6 százalék, ellentétben az utcai rablások 26,1 százalékaival. Kilencvenhét elkövetőt fedtek fel, közöttük 42 külföldit, 61 21 év alatti. Hetvenhét felderített esetről 51 volt magányos elkövető, hetvennek pedig már akadt dolga a rendőrséggel.

A 463 áldozatból 418 (90,3 százalék) volt nő, 173 áldozat hatvanéves vagy idősebb, 105 (22,7 százalék) külföldi. A statisztika szerint egyébként az összes rablást vizsgálva az áldozatok 31,7 százaléka volt nő.

Nem német (állampolgárságú) bűnelkövetők a statisztikában

Berlin mint világváros vonzza a külföldieket. Az állampolgárság szerinti elemzést a 104. oldaltól olvashatjuk, bár ilyen adatok más helyeken is megjelennek. A statisztikában az évre vonatkozóan 50 761 nem német állampolgár bűnelkövetőt rögzítettek. Ez az összes elkövető 35,2 százaléka, az előző évben 34,8 százalék, az emelkedés 0,4 százalékpont. Korábban csökkenő tendenciát mutatott, de 2007 óta folyamatosan nő a külföldiek aránya. A 2014-es adat a tízéves időszak legmagasabb mutatója. A nem német elkövetők magas arányáért olyan tettescsoport is felel, amelynek tagjai nem a városban laknak. Az úgynevezett „utazó elkövetők” aránya Berlin vonatkozásában igen magas. A ténylegesen a városban élő elkövetők száma csak mérsékelten emelkedett. A rendőrségi statisztika tartalmazza az idegenrendészeti bűncselekményeket is (tartózkodási szabályok és a menekültügyi eljárás előírásainak megsértése), és ezeket csak külföldiek követhetik el. Szövetségi szinten bevezették a 890000 nyilvántartási kódszámot. Ez az összes bűncselekményt tartalmazza az idegenrendészeti nélkül. Ezen a kódszámon a nem németek aránya 33,4 százalék, 2013-hoz képest 0,8 százalékponttal magasabb (32,6 százalék). A dokumentum külön vizsgálja a tartózkodási engedéllyel bíró külföldiek arányát, leszámítva az elkövetők közül az illegálisan ott lévőket, átutazókat, a turistákat, tehát azokat, akik nem kapcsolódnak Berlinhez. Ebben az esetben a nem németek aránya 31,1 százalékra csökken (2013: 30 százalék). Berlinben a bejelentkezési kötelezettség alapján nyilvántartott külföldi

diek a lakosság 15,6 százalékát adják (2014. június 30-i adat), egy évvel korábban 14,9 százalék volt.

Az 50 761 nem német elkövető 164 államból származik, valamint hontalanok, illetve ismeretlen állampolgárságúak. Leggyakoribb kategóriák számszerűleg és a külföldi elkövetők százalékában: Törökország 6934 fő, 4,8 százalék; Lengyelország 5363 fő, 3,7 százalék; Románia 3758 fő, 2,6 százalék; Szerb Köztársaság 3065 fő, 2,1 százalék; Bulgária 2747 fő, 1,9 százalék; ismeretlen 2553 fő, 1,8 százalék; Oroszország 1733 fő, 1,2 százalék; Bosznia-Hercegovina 1562 fő, 1,1 százalék; Libanon 1286 fő, 0,9 százalék; Olaszország 1218 fő, 0,8 százalék; Vietnam 1202 fő, 0,8 százalék.

A legjelentősebb emelkedés Szerbia vonatkozásában következett be.

A statisztika a külföldi elkövetőket lakóhely szempontjából is elemzi: Berlinben lakott 58,8; ismeretlen lakóhely 6,9; nincs állandó lakhelye 15,4; külföldön lakik 12,4; a szövetségi köztársaság más területén lakik 6,5 százalék.

A külföldiek által elkövetett cselekmények aránya várhatóan tovább növekedhet. Ez bizonyos mértékben összefügg a napjainkban lezajlott migrációs hullámmal. A statisztikában megjelenő adatok kapcsolatba hozhatók és könnyebben megérthetők *A migráció trendjei, okai és kezelésének lehetősége* című 2015-ben megjelenő tanulmány *A globalizáció mint a migráció katalizátora* (21. o.) és a *Migrációs trendek Európában* (45. o.) fejezeteivel.⁴

Nem elhanyagolható kérdés, milyen hatással van a berlini rendőrség hangulatára, külföldiekhez való hozzáállására az előbbi, más állampolgárságú elkövetőkhöz kapcsolódó tendencia. Itt a magyarországi rendőrségi tapasztalatokat feldolgozó publikációra kívánok utalni, amely szerint a rendőrök esetében „a gyakorlati munka során való napi találkozásuk az idegenekkel, módosítja, negatív irányban befolyásolja a véleményalkotásukat”⁵.

Életellenes bűncselekmények

Összesen 190 eset vált ismertté (statisztika 21. o.), hárommal kevesebb az előző évinél, a csökkenés 1,6 százalék. A bűncselekményeken belül az arányuk 0,03 százalék, egy évvel korábban 0,04 százalék. Az arányok vizsgálatánál látnunk kell, hogy alacsony számukból kifolyólag már néhány eset is erősen mó-

⁴ Ritecz György – Sallai János: *A migráció trendjei, okai és kezelésének lehetősége*. Hanns-Seidel Alapítvány, Budapest, 2015

⁵ Görbe Attiláné Zán Krisztina: *A rendőrök és a külföldiek*. *Belügyi Szemle*, 2011/10., 102. o.

dosítja a százalékos megítélést. 2012-ig a statisztika külön tárgyalta a gyilkosságot és a halálos testi sértést, jelenleg ismét együtt tartják nyilván.

Gyilkosság és halálos testi sértés 131 esetben fordult elő, +25 cselekmény, +23,6 százalék. Bár az éves adat jelentős emelkedést mutat, hosszú távon az érték az átlagos szint alatt található. Torzítja a nyilvántartást, hogy a rendőrségi statisztika az adatokat a nyomozás lezárásának évéhez kapcsolja, nem feltétlenül az elkövetés ideje jelenik meg, átnyúló események is szerepelhetnek a kimutatásban. Összesen 174 gyanúsítottat nyomoztak ki. A nem német elkövetők száma 76 (43,7 százalék). A kísérletek aránya az előző évi 59,4-ről 69,5 százalékra változott. A 2014-es évben lezárt 131 esetről 91 kísérlet és 40 befejezett cselekmény szerepel, az előző két évben 43-43 befejezett. A végrehajtott cselekményeknél 44 áldozat volt (az előző évben 45), 34 férfi és 10 nő. Az áldozatok közül 26 közeli kapcsolatban volt az elkövetővel, 13 közös háztartásban élt vele. Tizenöt esetet alkoholos befolyásoltság alatt követtek el, hét esetben használtak lőfegyvert, a gyilkosságok kb. felében egyszerű konyhakést.

Tiltott terhességmegszakítás tíz esetben történt, hárommal kevesebb, mint 2013-ban.

Gondatlanságból elkövetett emberölés 49 eset, ez huszonötrel kevesebb az előző évhez képest. Ezen a nyilvántartási számon szerepelnek az orvosi műhibák, valamint azon munkahelyi balesetek áldozatai, akiknek esetében nem tartották be a munkavédelmi előírásokat.

Összegzés

Egy publikáció keretében nincs lehetőség olyan nagy terjedelmű és adatokkal telített tanulmány teljes körű bemutatására, mint a berlini rendőrség 2014-es bűnügyi statisztikája. A kiemelések bizonyos önkényességet is tükröznek, amelyek akár egyoldalú megközelítést is feltételezhetnek. Leghasznosabb volna, ha a tisztelt olvasó eredetiben, a teljes anyagot elolvasná, és a korábbi, valamint a következő évek adatainak tükrében alakítaná ki a véleményét a leírtakról. A bűnözés helyzete sem statikus, évről évre változik. Vajon mennyire jellemző a folyamatos növekedés? Nem szabad, hogy a berlini adatok megtévesszenek bennünket! Itt egy világvárosról, egy fővárosról van szó, ahol a bűnügyi viszonyok általában mindig eltérnek az országos helyzet-től, mégpedig negatív irányba. Bajorország Németország legbiztonságosabb tartománya. A szövetségi köztársaságban délről észak felé haladva a bűnözés mutatói, számadatai is növekednek. Természetesen nem a földrajzi koordiná-

ták változása, sokkal inkább a nagyobb iparvárosok elhelyezkedése okán. A tipikus német kisváros rendezett és nyugodt. A bűnözés az emberi társadalom rákfenéje. Eredete a történelem homályába vész. Mikor és milyen gyógyszert fogunk találni rá? Az egyik bizonyára a sokoldalú társadalom összetett védekezése, a másik minden bizonnyal annak részeként a jól felkészített, felszerelt és motivált bűnüldözés. Mindenesetre 2015 első negyedében tovább emelkedett Berlinben a bűncselekmények száma.⁶

Talán meglepi az olvasót, de a külföldiek lehetséges mozgását, menekülését a Balkán irányából már több magyar rendőr kutató is elemezte és előrevevítette az ottani helyszíni tapasztalatai alapján. Lehetséges, hogy ezek az adatok a nagy távolság és a vezetési szintek lényeges különbségei miatt a német érintettekhez nem jutottak el. Egyrészt hivatkozni kívánok Kovács Gábornak a macedóniai határbiztonsági helyzet elemzésére vonatkozó írására.⁷ Az anyag 2008-ban készült, jóval a későbbi problémák bekövetkezése előtt. Kovács Gábor nemzetközi projekt keretében részt vett a török határőrizeti rendszer át-szervezésében és modernizálásában, már öt évvel ezelőtt rámutatott a Törökország irányából várható menekültügyi veszélyhelyzetre.⁸

A tízéves összehasonlításban 2014-ben a legmagasabb a bűncselekmények száma. 1992 és 2003 között évente legalább ötszázötvenezer bűncselekményt regisztráltak.

6 <http://www.bz-berlin.de/berlin/mehr-morde-und-einbrueche-berlin-immer-krimineller>

7 Kovács Gábor A Balkáni stabilizáció, a további EU bővítés kulcsa. Macedonia határbiztonsága. In: Hautzinger Zoltán – Gaál Gyula (szerk.): Tanulmányok a „Rendészet és rendvédelem – kihívások a XXI. században” című tudományos konferenciáról. Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, Pécs, 2008. 267–274. o. [Pécsi Határőr Tudományos Közlemények IX.]

8 Kovács Gábor: A törökországi határrendészeti rendszer fejlesztésének főbb elemei az „Action Plan on Integrated Border Management” EU Twinning projekt tükrében. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Tanulmányok a „Rendészeti kutatások – a rendvédelem fejlesztése” című tudományos konferenciáról. Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, Pécs, 2011. 341–349. o. [Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XII.]

1. számú táblázat
Bűncselekmények tízévi statisztikája

	100 ezer lakosra jutó bűncselekmények száma	Regisztrált eset	Felderített eset	Felderítési mutató (%)
2005	15 030	509 175	243 232	47,9
2006	14 632	496 797	248 338	50,2
2007	14 576	496 163	250 140	50,4
2008	14 131	482 765	238 840	49,5
2009	14 194	496 468	245 063	49,4
2010	13 798	475 021	229 905	48,4
2011	14 286	494 385	227 885	46,1
2012	14 892	495 297	221 309	44,7
2013	14 908	503 165	219 722	43,7
2014	15 873	543 156	243 912	44,9

2. számú táblázat
**Külföldiek által elkövetett tipikus bűncselekmények és arányuk
a bűncselekmény-kategóriában (2014)**

Kódszám	Bűncselekmény	Száma	%
72005	Hivatali jelzések hamisítása, előállítás, terjesztése	144	88,9
*90*00	Zseblopás	843	80,8
732110	Engedély nélküli kereskedelem heroinnal	206	80,8
4**100	Gépjárműlopás jelentős értékre	400	74,9
518310	Számlanyitási csalás	112	71,3
426000	Bolti lopás jelentős értékre	636	65,6
*15*00	Lopás étteremben, panzióban, boltokban, kávéházakban	336	54,2
516200	Csalás jogellenesen megszerzett bankkártyával	114	56,2
450*00	Jelentős értékre elkövetett lopás gépjárművekből	319	61,9